

Deo optimo maximo uni & trino, Virgini Deiparae, & sancto Lucae orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA

1515

Quodlibetariis disputationibus, manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigesima-tertiâ Februarii.

M. LUDOVICO GAYANT, Doctore, Medico Regis ordinario, Præsiede.

An ab Hydrops intemperie, Ascites?

PARTIUM corporis principum legitima *desponsio*, humorumque nutritioni intervientium *amicæ* & socialis unio sanitate constituunt, infesta, morbum. Ex his five cum sanguine mixtis, five ab eo secretis, quantitate aut qualitate peccantibus, multi exsurgunt. Bilis flava, quæ est tenuior & saluberrima, atra quæ crassior est & terrestris sanguinis portio nonnullos procreant, Phrenitidem, Icterus utrumque, &c. serum quod crudum est frigidum & humidum, multo plures; inter quos alii curationem in primum admittunt, alii sæpe medicamentorum vim eludunt, Medici fallunt industriad & exitium tandem aliquando minantur, ut Coma Vigil, Lethargus, Carus, Catalepsis Apoplexia, Paralysis, Epilepsia, Catharrus Ferinus, Suffocans, Pleuritis, Peripneumonia, Arthritis, Scrofulæ, Scorbutus, Phthisis, & Hydrops cujus causa inquirenda est in nimia feri copiâ, in ductum per quos deducitur aut pariter per quos excernitur, vitiis.

QUÆVIS aquarum collectio Hydrops est, in Cerebro, in Thorace, Utero & scroto; summa sibi fecit apud Medicos nomen tumor ex aquâ tum cutis, tum Abdominis. Ille intercus *ἀνασφρα* vocatur cum à sero aqueo & salso, *λευκορροια* quoties à pituitâ lentâ & concretâ gelatinam imitatur, tunc originem, ita ut universa corporis planities inæqualiter attollatur, & impressum digiti maneat vestigium. Hic à seroso humore inter intestina & Peritonæum stagnante *ἀσцитης*; sin flatus superet *τυμωμία*. Omnis Hydrops dirus & funestus, præsertim Ascites, qui raro subito & confestim erumpit, quandoque nullo prægresso morbo aqua stillat sensim & assiduo, sæpe ab alio morbo progignitur. Qui ex morbo, incipiens fuerit, gravis, five inveteratus, gravior. Quò morbus fuerit acrior, ille gravissimus habendus est. Quem Causus, Asthma, Quartana, immodica evacuatio aut suppressio, icterus, schyrus produxerit, *κίνδυνος* Periculum tussis denuntiat. In infantibus facile, in senibus sanatur ægrè licet diutius protrahatur. Qui sanatus recurrit desperatus est. Occurritur Asciti per initia cum natura valet sunt quæ illæsa viscera, *κατακλινάριος* est nec falsus & muriaticus, tam tutò punctione aquâ assatim extractâ quàm diureticis & Hydragogis.

HEPAR est eximium viscus in dextro Hypochondrio sub Diaphragmate situm, amplæ magnitudinis, in superiori parte convexum & læve, in inferiori concavum, quâ ventriculi dextro lateri incumbit, substantiam obtinet densam sed mollem, rubicundam sanguini recenter affuso similem. Obvelatur arctana simplici satis adharente. Qui structuram jecoris attentè perspicit, observabit totam ipsius molem consistere ex acinis glandulosis qui racemorum congeriem exhibent & propriâ circumambiente membrâ teguntur, ac continuatis per transversum membranosis nexibus firmantur, ita ut intermedia spatia & rimulæ inter lobulorum latera emergant, nec non diversis vasorum propaginibus. Venarum portæ & cæcæ Biliarii ramulos per omnes etiam minimos lobulos aequali numero decurrere, & venæ Portæ furculos Arteriarum vices gerere, tantamque esse Portæ cum ductu Biliario societatem, ut eorum ramuli arctè cohererentur involucri. Nullas esse Anastomoses, sed glandulosos acinos medium tenere inter afferentia & referentia vasa, denique Hepar nihil aliud esse quàm Glandulam conglomeratam, quæ sicut Parotis, pancreas, Glandulæ Lachrimales & Thymus suum obtinet ductum excretorium secernendæ Bili à naturâ dicatur nempe Porum Biliarium & vesiculam felleam, eodem planè modo quo spiritus animales in cerebello, lac in Mammis, serum in Renibus, semen in Testibus per diversam cribrorum, configurationem segregantur quod Hippocrates satis apertè indicat his verbis sanguinis fons est cor; Pituitæ, caput; aquæ *λίαν* locus in jecore.

Lib. 4°. de morbis.

VETERES fere omnes tam Græci quàm Arabes in eo consentiunt Ascitem generari *ἀπὸ τῆς σπένδα* & *τῆς αἰματώσεως* *ἐκ τῆς πυλῆος*, cujus primarium organum jecur esse arbitrabantur, quod per se vel per consensum impensè refrigeratum aut torrefactum, opus suum perficere amplius non valet & aquam puram pro sanguine reponit: sed cum per experimenta luce meridianâ clariora, feliciori huic sæculo reservata ab imperio sanguificationis defectum sit, ipsique publicæ celebratæ sint exequiæ, alia est hujus extititæ morbi investiganda causa, quæ quidem multiplex. Modo sed infrequenter à potu frigido in febribus ardentibus aut intermittentibus uberius ingurgitato, præsertim durante frigore, ob sitim inextinctam, tunc impio pervenicio, absque viscerum culpâ, ortum ducit. Interdum præcedere solet feri vitiosi redundantia, quod ratione falsedinis & visciditatis, unâ cum copiâ semper auctâ, in vasis Lymphaticis aut Lacteis coarctatur, obstructionem parit, donec nimia distentione disrumpit vasis effundatur contentus liquor in Abdominis cavitatem: vel distendit nimium & ad *ἀσцитὶν* deducit, adeo ut in ipsorum viciniâ sensum colligat. Quod innuere videtur medicorum princeps cum asserit ad Hydropem desinunt quibus circa tenue intestinum dolores & urina non facile prodit. Nonnunquàm ab humore in pedibus ac cruribus primum disperso, palliatim allurgente & tandem in ventris inferioris capacitatem penetrante, tuncque aut à colliqutione carniū,

Coac. Prænot.

UT Arteriarum serum fundant, sanguis liquatus esse debet; solvitur autem ab alimentis vel medicamentis aromaticis, spirituosiss, sale volatili turgentibus, nec non à crebris fermentationibus: neque enim serum intimè unitur sanguini, imo facile ab eo secedit, ut patet ex illius vel unicâ missione & felicitate. Denum intensius transpirationis defectus & præcipuè Renum obstructio Ascitem pariunt, forsitan etiam infans. Quis pororum exteriorum vesicæ qui aquæ non aëri sunt pervii, ut experientia testatur. Nulla igitur obvianda fides Paracelsi & Helmontio. Ille Tartarum Aluminosum per resolutionem propriæ naturæ pro unicâ Hydrops causâ agnoscit: hic Renum obstructionem à sanguine concreto, cui ideo per radices *βενιζ* & Antimonium Diaphoreticum succurrendum esse affirmat: viri in perscrutandis salium, mineralium metallorumque arcanis virtutibus sagacissimi, de partium corporis humani structurâ, usu & concertu, quæ sunt secundæ & adversæ valetudinis fundamenta, & de variis morborum causis discernendis, parum solliciti; quorum tamen cognitio maximè Medicum facit & rationalem ab empirico distinguit.

Lib. 5°. de Tartar. cap. vi. Tract. ignotus Hydrop. c. 16. & 20.

Non ergo ab intemperie, Ascites.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Joannes Daval.
M. Claudius Quiquebeuf.
M. Bertinus-Simon Dieuuxivoye.

M. Joannes
M. Guido Emmeret.
M. Michel Hodey.

M. Claudius Guerin, rei herbariæ Professor.
M. Carolus le Long.
M. Ludovicus Morin.

Proponebat Parisiis JOSEPHUS CHAMBERLANUS, Grignianus, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1696.